

جایی نخواهند داشت، اما مدیرانی که شایستگی آنان اثبات شده است، فارغ از اینکه در کدام دولت روی کار آمده اند، همچنان می توان نسبت به تداوم فعالیت آنان تصمیم گیری کرد. یکی از مهم ترین مثال ها برای اثبات وجود چنین رویکردی در دولت، اباقی معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور در سمت خود است.

از کرملین به سمت کرمان

پیامدهای شکل گیری یک کابینه منسجم، هماهنگ، انقلابی و کارآمد در بخش های مختلف کشور مشهود است، بویژه در حوزه اقتصاد که ثبات اقتصادی و بهبود نسبی وضعیت اگر با مدت اندک فعالیت دولت مقایسه شود، قابل توجه است؛ اما در کنار همه اینها، نباید از خاطر برد که در واقع رئیس دولت، خود مهم ترین موتور محرک دولت است. آیت الله رئیسی نه تنها در چپش کابینه رویکردهای تحولی و اهل اقدام و عمل بودن مدیران و همکاران خود را مبنا قرار داده است، بلکه نشان داده که خود در این زمینه پیشگام است. شاهد مثال این واقعیت وقتی به پیشگاه ملت ایران عرضه شد که رئیس جمهور در بازگشت از سفر پررنامه روسیه، بلافاصله به مناطق سیل زده کرمان رفت.

احیای جدی شوراهای عالی

اما در کنار پرتحرکی، به عنوان یکی از شاخص های رئیس جمهور که در مقایسه با دوره قبل اهمیت آن بیشتر مشخص می شود، احیای شوراهای عالی از سوی رئیس جمهور مورد توجه تحلیلگران واقع شده است. در ۶ مسأله نخست فعالیت دولت سیزدهم، ۶ شورای عالی احیا و جلسات آن با حضور و ریاست رئیس جمهور برگزار شد که شورای عالی آموزش و پرورش، شورای عالی مسکن، شورای عالی آب، شورای عالی اشتغال و شورای عالی مناطق آزاد از جمله آنها است. احیای این شوراها به این معنی است که در هر یک از این حوزه ها، مسائل و مشکلات به صورت تخصصی بررسی شده و در عالی ترین سطوح برای آنها تصمیم گیری خواهد شد. غفلت از برگزاری این شوراها، آن هم در صورتی که مبنای قانونی دارند، یکی از علت های فقدان تصمیم گیری و چابکی دولت گذشته بوده است. غیر از احیای شوراها، در دولت سیزدهم بار دیگر وزن و اهمیت شوراهایی چون شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی فضای مجازی نیز احیا شده و جلسات آن با دقت و ترتیب بهتری برگزار و دنبال می شود. به هر روی به نظر می رسد برای تحلیل کارایی و چابکی دولت سیزدهم، مجموعه ای از عوامل را باید در کنار هم قرار داد؛ انتخاب همکاران انقلابی و تحولگرا از سوی رئیس جمهور، شایسته سالاری در مدیریت های میانی و در نهایت انگیزه مندی شخص رئیس جمهور برای حل مسائل کشور که احیای شوراهای عالی، تنها یکی از نمونه های آن است. مجموعه این شرایط همان واقعیتی را ایجاد کرده است که از آن با عنوان «تغییر به نفع مردم» یاد می شود.

خیابان فاطمی حضور داشته است؛ بازدیدهای میدانی، حضورهای چندباره در مکان های بحران زده و دیدارهای مردمی از ویژگی های باز او است که خوشبختانه در بحران های متعددی که طی شش ماه اول عمر دولت سیزدهم رقم خورد، توانست با مدیریت خوب مجموعه تحت امر خود، مانع از آسیب های بیشتری به مردم مناطق زلزله زده و سیل زده استان های جنوبی کشور شود.

مبنا: شایسته سالاری

حضور محمدمهدی اسماعیلی استاد دانشگاه تهران در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که همگرایی و دمیدن روح انقلابی در این وزارتخانه و نهادهای مرتبط با آن یکی از دستاوردهای دولت در این مدت بوده است در کنار تحولات شگرفی که در حوزه صادرات نفت و بازگشت منابع آن به کشور اتفاق افتاده است، مرتبط با دو نهاد وزارت نفت و بانک مرکزی، از دیگر نشانه های رسوخ تحول، نوگرایی و اقدامات انقلابی در دولت سیزدهم است. با همه اینها، دولت سیزدهم با میانگین سنی ۵۲ سال، ۶ سال از دولت دوم حسن روحانی جوان تر است و مسن ترین فرد کابینه نیز تنها ۶۳ سال دارد که در مقایسه با دولت های قبلی باز هم یک رکورد محسوب می شود.

تغییر مدیران میانی باز هم بر مبنا ی شایسته سالاری

با وجود تغییر کابینه و انتخاب همکاران از سوی رئیس جمهور که معمولاً نخستین تغییراتی است که در هر دولتی رخ می دهد، تغییر در مدیریت های میانی با طمأنیه، بررسی ها و دقت های بیشتر همراه بوده است؛ زیرا همان طور که اشاره شد، در این دولت خبری از جابه جایی اتوبوسی مدیران نیست. از قضا همین حرکت توأم با صبر و حوصله و بررسی بود که موجب بروز انتقادهایی در بدنه حامیان اجتماعی دولت نیز شد. این حامیان اصرار داشتند که این جابه جایی ها با سرعت بیشتری صورت بگیرد، اما رئیس جمهور ضمن به رسمیت شناختن نگرانی هایی از این دست، همواره شایسته سالاری را مبنای انتخاب مدیران عنوان و تأکید کرد که قطعاً بانیان وضع موجود در دولت

جهادی و انقلابی، وزاری جوانی هم در ترکیب دولت سیزدهم حضور دارند که هم انقلابی هستند و هم ایده های تازه و نویی برای اداره نهادهای زیرمجموعه خود دارند. امور دارایی کابینه آیت الله رئیسی از جمله این چهره هاست.

خاندوزی در دوران نمایندگی مجلس نشان داد که فارغ از جهت گیری های سیاسی و درگیر شدن در رقابت های جناحی می توان صرفاً به گره گشایی از کشور پرداخت. او یکی از پایه گذاران فراکسیون تسهیل کسب و کار در مجلس شورای اسلامی بود که در دوره کوتاه نمایندگی توانست موانع بسیاری از سر راه کسب و کارهای نوپای اقتصاد کشور بردارد.

حجت الله عبدالملکی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی دولت سیزدهم، یکی از چهره های جوان دولت است که توانسته است تحولات جدی در مجموعه تحت مدیریت خود ایجاد کند. عبدالملکی این فرایند را از دو طریق دنبال کرد؛ یکی شایسته سالاری در انتخاب مدیران زیرمجموعه وزارت رفاه و دیگری فسادستیزی. وزارت رفاه در این مسیر، نه تنها مانع تکرار حقوق های نجومی و انتصاب های مبتنی بر روابط شخصی در مدیریت ها شد، بلکه در مدت اندک فعالیت خود، بیش از ۱۰۰ پرونده تخلف مدیران گذشته را احضا و پیگیری کرده و به گوش مردم رساند.

از سوی دیگر، گسترش سریع واکسیناسیون ضد کرونا در کشور باعث شد که تعداد فوتی های ناشی از ابتلا به کرونا از ۷۰۰ نفر در دولت گذشته، به کمتر از ۵۰ نفر در ابتدای کار دولت سیزدهم برسد. بخش زیادی از این امر ناشی از تغییرات در رویکردهای وزارت بهداشت و اقدامات آن برای تأمین واکسن بود که پس از حضور بهرام عین اللهی در این سمت اتفاق افتاد. در این میان از وزیر کشور دولت سیزدهم باید به صورت ویژه یاد کرد، زیرا احمد وحیدی، نه با حضور یا تغییرات مدیریتی در بدنه وزارت کشور، بلکه از نوع مواجهه با بحران هایی مانند سیل و زلزله نشان داد که انتخاب شایسته ای برای این سمت بوده است.

احمد وحیدی را می توان مدیری دانست که در دوره وزارت خود کمتر در ساختمان

۴ شهریور ۱۴۰۰
تشکیل نخستین جلسه ی
هیئت دولت به ریاست
سید ابراهیم رئیسی

عکس: president.ir

به اینکه به صورت مستقل وارد انتخابات شده است، اعلام کرد که برای تشکیل دولت «خود را در مقابل خداوند متعال مسئول می دانم و فقط وامدار مردم خواهم بود؛ در تشکیل دولت نگاهم به انقلابی بودن، کارآمد بودن، فساد ستیز بودن و مردم دار بودن است.»

تأکید بر استقلال سیاسی، ناظر بر این بود که بسیاری انتظار داشتند به سیاق ادوار گذشته، اعضای دولت سیزدهم نیز براساس روابط سیاسی و جناحی انتخاب شوند، اما چنین انتخابی، نافی فلسفه و رویکرد دولت جدید بود، زیرا انتخاب های جناحی و مبتنی بر روابط سیاسی، می توانست حتی دولت سیزدهم را وارد چرخه ای کند که بیشتر تکرار شده و ناکارآمدی های مدیریتی و اجرایی ناشی از آن بر کشور تحمیل شده بود. از این رو آیت الله رئیسی در انتخابات کابینه و همکاران خود، نه ملاک های سیاسی، بلکه شاخص هایی چون انقلابی بودن، کارآمد بودن، فساد ستیز بودن و مردم دار بودن را معیار قرار داد. اینها ویژگی هایی است که در چهره های مختلف کابینه می توان یافت.

محمد مخبر که اکنون معاون اول رئیس جمهور است، از چهره های شاخص دولت محسوب می شود که به دلیل سوابق مدیریتی در نهادهای انقلابی، مسئولیت های مهمی در دولت به او سپرده شده است، به عنوان مثال رئیس جمهور از او به عنوان فرمانده یا هماهنگ کننده تیم اقتصادی دولت یاد کرده است. مخبر پیشتر در ستاد اجرایی فرمان امام (ره) نه تنها به نیروهای جوان، انقلابی و بانگیزه میدان داد، بلکه اودر بخش های زیرمجموعه خود توانست یکی از مهم ترین موفقیت های جمهوری اسلامی ایران در حوزه سلامت و بهداشت را رقم بزند.

در حالی که تنها معدودی از کشورها در تکاپوی ساختن واکسن ضد کرونا بودند، این بنیاد برکت به عنوان مجموعه تحت مدیریت مخبر بود که توانست به موفقیتی به نام واکسن برکت دست یابد، واکسنی که به عنوان دستاورد بزرگ جوانان ایرانی از سوی رهبر معظم انقلاب نیز استفاده شد.

در کنار مخبر به عنوان یکی از مدیران